

Record de Marc-Aureli Vila

Víctor Torres

Aquesta primavera morí el geògraf, advocat i polític Marc-Aureli Vila. Ens ha deixat, doncs, un íntegre defensor dels drets humans, de la justícia social i de les llibertats nacionals de Catalunya; però també un home de tarannà cavallerós, de dialèctica brillant i d'humor exquisit.

El juny passat, a l'auditori del tanatori de les Corts, uns quants centenars d'amics de Marc-Aureli Vila assistírem al seu funeral civil. Fou una cerimònia senzilla però d'una gran emotivitat, perquè ens acomiadàvem per sempre d'un personatge que, a més de ser posseïdor d'unes qualitats humanes difícilment superables, tingué el privilegi de ser testimoni, durant els noranta-tres anys de la seva vida, d'un seguit d'esdeveniments de la major transcendència, tant al nostre país com a l'exterior. Dues guerres mundials, dos canvis de règim a Espanya, dues dictadures, dues revoltes catalanes, en 1926 i en 1934, dues o tres temptatives de cop d'estat, el naixement i l'ensulsiada del comunisme, l'apogeu i la derrota dels règims totalitaris i també els enormes i incessants progressos de la ciència i de la tècnica.

Però no fou mai un simple espectador del que succeïa al seu voltant. Fill d'un català il·lustre, el geògraf Pau Vila, home de profundes arrels liberals, Marc-Aureli demostrà molt aviat la seva forta inclinació cap al nacionalisme català i el progrés social. Ja de molt jove, no dubtà a relacionar-se activament amb la gesta romàntica de Francesc Macià a Prats de Molló i, uns anys més tard, a intervenir, com a membre de les joven-

tuts d'Estat Català, en la fundació d'Esquerra Republicana, el mes de març de 1931, i a participar en els fets que culminaren en la proclamació de la República Catalana.

Quan esclatà la guerra civil, el juliol del 1936, s'allistà voluntàriament en l'exèrcit republicà, on exercí les difícils funcions d'auditor de guerra en diversos fronts de combat. Després de la desfeta, hagué d'exiliar-se a Venèçuela, on ha passat quarantatres anys de la seva vida... Però l'amargor de l'expatriament no pogué atenuar el seu esperit constructiu i el seu patriotisme. Marc-Aureli Vila ha deixat en aquella república americana un llegat cultural extraordinari, integrat principalment per una geografia de Venèçuela de vint-i-quatre volums i un nombre considerable d'estudis i assaigs sobre temes d'història i geografia. A més, durant uns quants anys, exercí en aquell país les funcions de delegat de la Generalitat de Catalunya.

Tornà a Barcelona l'any 1978 i fou aleshores quan vaig tenir la satisfacció de conèixer personalment aquest gran català; primer, en el si d'ERC, partit al qual hem estat obstinadament fidels l'un i l'altre, participant en reunions i actes públics, i després al Parlament de Catalunya, de 1984 a 1988, com a membres de la minoria parlamentària d'ERC. Va ser allí on vaig tenir les millors ocasions d'apreciar i valorar els atractius de la seva rica personalitat. Tots els diputats d'aquella legislatura recorden les seves magnífiques intervencions quan es

debatien les lleis d'organització territorial. N'admiràvem l'erudició i la claredat argumentativa, i també la fina ironia que sabia introduir en la seva dialèctica.

Era un veritable cavaller; culte, distingit, ben educat, elegant físicament i espiritualment, bon amic i company. Estar al seu costat durant quatre anys va ser per a mi un veritable plaer. Catalunya ha perdut un ciutadà exemplar i nosaltres, la gent d'esquerra, hem perdut un militant entranyable. El seu exemple ens ha d'esperonar en el nostre combat, que també era el seu.◆

